

Poesia David Castillo

De l'amor i de la por

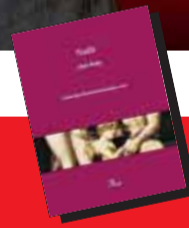
Trenta anys avalen la trajectòria de Lluís Roda (València, 1961), un dels poetes valencians sorgits de la generació que es va fer en els recitals que gairebé de manera íntima se celebraven en bars que van reunir la promoció nascuda en petites revistes i en editorials patrocinades per gent tan generosa com Marc Granell. Amb ascendents familiars de Castelló, Roda va néixer a València, però les seves primeres activitats literàries van ser en un lloc difícil com Alacant, on va organitzar els dimarts poètics de la Maia, de la qual va compilar una antologia per a l'Institut Juan Gil-Albert. També va ser un dels instigadors dels col·lectius que es van gestar al carrer Cavallers del barri del Carme de València, com el de La Forest d'Arana, on publicaria el 1987 el seu primer llibre, *El subratllat és meu*, avançament dels seus primers llibres destacats, *La fi de l'hemicicle* i *Sobre l'hamada*, que obtindria l'important premi Estellés del 1989. Era jove, tenia veu pròpia i destacava dins un panorama generacional amb noms com Ballesster, Guillem, Trigo, Isidre Martínez i els malaguanyats Garcia Grau i Clar, de qui Roda es va encarregar d'enllestir una edició pòstuma de l'obra inèdita, pocs anys després del seu suïcidi.

L'últim guanyador dels Jocs Florals, però, no ha estat un poeta prolífic. Ha construït quan tenia coses a dir i el seu estil s'ha depurat, tot i que manté unes constants com la combinació de les històries quotidianes amb un formalisme que li permet incorporar paraules en desús o tecnicismes mentre s'interroga sobre l'amor i el mateix fet poètic. En aquest cas, *Nadir* és al mateix nivell dels seus llibres *Buirac d'amor* (premi de la Crítica dels Escriptors valencians, 1998), *Elogi de la llibertat*

Lluís Roda rep el Jocs Florals del regidor Jordi Martí PEP HERRERO

Nadir Autor: **Lluís Roda** Premi **Jocs Florals de Barcelona**
Editorial: **Proa. Barcelona, 2010** Pàgines: **80** Preu: **14,50 euros**

(2001) i *De l'ànima* (premi Ibn Hazm, ciutat d'Alzira). Com en el cas de paraules clau dels títols anteriors, *hamada* o *buirac*, *nadir* és un terme provinent de l'astronomia, que representa, tal com especifica l'Alcover Moll, un punt que en l'esfera celeste es suposa sota els nostres peus i diametralment oposat al zenit. Com Foix, Roda extreu mots anacrònics o medievals, els incorpora de la lectura de la poesia trobadoresca i els situa en els escenaris casolans on sovint escenifiquen els poemes. L'amor i el dolor són tractats també amb ironia. Per aquest motiu, així mateix, l'han associat a Estellés. Al costat de poemes sinuosos i obscurs, Roda pot escriure "Perquè es produïra el nostre Renaixement, / Tu hauries de tornar a ser verge / I jo als teus braços, xiquet."

Foix i Estellés, però també Ausiàs March i Cerverí de Girona, que obre com a cita una de les seccions de *Nadir*. Des de l'experiència veritable, per sobre de l'aparença, la poesia de Roda connecta amb la passió del mateix Vicent Andrés Estellés, de Joan Fuster i de Lluís Alpera dins un còctel diferent, on alguns poemes poden tenir l'aire *funk* d'una cançó d'Alicia Keys o les asimetries d'una tragèdia de Tennessee Williams. Lluís Roda mou els seus versos entre els perills de l'amor com un cavaller medieval ferit. El desequilibri té un antídoto tan eficaç com el poema, que sobresurt de totes les trampes de les nostres existències buides. *Nadir* és un llibre que se situa al costat dels dels millors poetes de la seva generació, com Enric Sòria, Carles Torner i Andreu Vidal, per citar-ne els que més m'han impactat. Amb els poemes breus, foscos o lluminosos, Lluís Roda ens convida al seu territori aforístic i profundament humà. *

Poesia Roger Costa-Pau

La paraula, sempre el centre

Diguem-ho a mode de suggeriment: tinguin ben a prop el que considerin més potent de Paul Celan, de Stéphane Mallarmé o de Blai Bonet per quan hagin acabat de llegir –o per anar tastant a mesura que avancen en la lectura– aquest primer llibre prou sorprenent –*Com l'últim joc de mai*, premi Bernat Vidal i Tomàs d'aquest any– de Montserrat Garcia Ribas (Castellbell i el Vilar, Barcelona, 1964). I completin després al seu gust algun viatge saborós amb el llistat d'altres poetes i llibres estimats que posin la paraula com a centre, amb la seva solitud, la seva seducció i les seves fortituds més essencials... Ben segur que el fi-

nal més plaent d'un trajecte és sempre aquell que n'engendra i n'activa un altre, i qui signa aquestes ratlles es troba ara lliurat en l'assaboriment de l'últim Lluís Solà; sens dubte, un dels poetes en actiu, al país, més defensors incondicionals de la veu i de la paraula –concebuda sempre amb sediment i textura– com a essència i com a necessitat humana i per a l'intel·lecte a tots els efectes. Doncs sí: ara torna a ser un temps que convé defensar acèrrimament la paraula –no som pas pocs els que sempre hem pensat que tots els temps necessiten la propulsió de la paraula–, i un cop més la poesia compleix la seva comesa de combatre amb cos i

ànima la mínima entrega que féssim a les regressions i les renúncies en aquest sentit. Tot i que potser massa tret de context, això queda dit en un passatge de *Com l'últim joc de mai*: "Renúncia / que ofrena / cadascuna de les seves cares / amb impassible / seducció". O potser: "Intimitat / evanescent / que colpeja / despietada / com una revelació".

La seducció del poema únic

Diria de *Com l'últim joc de mai* que és un llibre torbador i també valent. Per tot el que hem apuntat d'atorgament de potències interiors a la paraula, que molt sovint, per no dir sempre en el volum, apareix descar-

nada, sense pretextos ni evidències identificables que li facin costat ni que l'encadenin, pel que fa als continguts, a unes intencions unidireccionals per part de la poeta. En realitat, des de la seducció del poema únic, Montserrat Garcia Ribas ha escrit alguna cosa força més ambiciosa que diguem-ne un primer llibre de poesia intensament líric amb moments àlgids: "Com la mà / emmudida / recorro incerteses". O encara: "Com un mirall vençut / s'endinsa el gest / extàtic de silenci / el llavi és la jugada"... Això últim fa pensar en aquella magnitud de René Char: "La imprecisió del temps també necessita ser viscuda". *

Com l'últim joc de mai
Autora: **Montserrat Garcia Ribas**
Premi **Bernat Vidal i Tomàs**
Editorial: **Moll, Palma, 2010**
Pàgines: **80**
Preu: **8 euros**